

Da der nu for Landets Vedkommende ikke har været Ønsker oppe om at komme bort fra den bundne Beværternæring, vil det heromhandlede Spørgsmaal her kun blive undersøgt med Hensblik paa

Købstederne.

Kommissionen mener at maatte fraraade enhver Indskrænkning under den til enhver Tid i Befolkningen herskende Trang. Bliver Adgangen til Beværtninger vanskeliggjort den drikkelystne Del af Befolkningen, bliver dermed ikke Adgangen til Drikkene vanskeliggjort. Hos den handlende vil Alkoholen kunne købes, og Drikkeriet vil da tage andre og for Orden og Ædrueligheden uheldigere Veje, det vil fra Beværtningen ty ind i Familien, i private Kredse, i Foreninger og Smugkroer samt brede sig paa Gader og i offentlige Anlæg, og i Stedet for det offentlige og politikontrollerede Drikkeri faar man det hemmelige, ukontrollerede, vistnok til Skade for Ædrueligheden¹⁾.

Men selv bortset fra, hvilken Indvirkning det vil have paa Ædrueligheden, maa enhver Indskrænkning af Beværtertallet under den i Øjeblikket i Befolkningen værende Trang af den Grund fraraades, at en Beværterlovgivning overhovedet ikke lader sig overholde mod store Dele af Befolkningens Villie. En Bys Folkemængde er saa stor i Forhold til Politiets og Domstolens Tal, at Retshaandhævelsen vil staa magtesløs overfor Overtrædelser, der til Stadighed begaas af større Befolkningskredse, og man mener overhovedet at burde advare mod ethvert Skridt paa disse Omraader, der ikke i Forvejen har vundet den offentlige Mening for sig. Alt for hastige Skridt af Lovgivningen, forud for den offentlige Mening, ville let blive virkningsløse, ja kunne ofte fremkalde en Reaktion mod Loven og gøre ondt værre.

Spørgsmaalet, der ligger for, er derfor ikke dette: Kan man faa Folk, der ville drikke, til at undlade det ved at lukke Beværtninger? men Spørgsmaalet er dette: Medfører den fri Beværternæring overflødige Beværtninger, *udover den forhaandenværende Trang?* og i bekræftende Fald: Hvilken Indflydelse har dette paa Ædrueligheden? og endelig: Er det muligt ved passende Foranstaltninger at hindre Beværtningernes Over-talighed?

Til Oplysning om disse Spørgsmaal har man bl. a. undersøgt Forholdene i de Lande, som geografisk og kulturelt ligge Danmark nærmest (Norge, Sverig, England, Tyskland, Østrig, Holland, Belgien, Frankrig og Schweiz²⁾). At fordybe sig i fjærnere eller mere forskelligartede Landes Forhold vilde formentlig kun vidtløftiggøre uden at vejlede, thi Udskænkningforholdene i et Land staa i saa nøje Forbindelse med Befolkningens Livsvaner, Karakter og sociale Forhold, at uden nøjeste Kendskab hertil vil al Sammenligning være ørkesløs.

Af de nævnte Lande ere kun Belgien og Frankrig slaaede ind paa Næringsfriheden paa dette Omraade, men Eksemplet synes ikke opmuntrende (Bilag S. 215, 221, 422). Alle de andre Lande have Lovbegrænsning og Regulering af Beværtertilgangen. Selv England, den fri Konkurrences Fædreland, har efter Eksperimenter i Retning af Frinæring atter forladt denne (Bilag S. 8).

Heller ikke de her i Landet gjorte Erfaringer ere gunstige for Frinæring, idet Resultatet virkelig synes at blive: Overtalighed af Beværtninger. Værtshusholderens magelige og selskabelige Liv frister stærkt ind paa denne Vej, der tilmed ingen Fordannelse kræver og ingen Kapital. Selv om Lovgivningen maatte stille Fordringer til Lokalernes Indretning og Udstyrelse, vil der for den, der ønsker at drive Beværtning, være let Adgang til Kredit hos de større Alkoholfabrikanter eller Alkoholhandlende, der derved sikre sig Afsætning af deres Varer, eller hos Husværten, der ønsker at indtjene Lejen af Beværtningen.

Ifølge Næringskommissionens Betænkning af 1871 var Antallet af Beværtninger i Landets samtlige Købstæder — fraset København —

i 1840 ³⁾ :	585 (1 pr. 238 Indb.)
i 1850:	795
i 1860:	1490
i 1870:	1944 (1 pr. 122 Indb.)

¹⁾ Se f. Eks. Erfaringerne fra Basel Bilag S. 114.

²⁾ Bilag S. 1—234.

³⁾ Indtil 1857 var Beværternæringen en Bevillingssag.